

Velilerin Covid-19 Salgını Sürecinde Eğitim Kurumlarının Öğrenci Sağlığı Ve Güvenliği Konusunda Alacakları Tedbirlere İlişkin Görüşleri

Opinions Of Parents On The Measures To Be Taken By Educational Institutions On Student Health And Safety During The Covid-19 Episode

Yazar(lar)

Erol KAPLAN

Tanışık İlkokulu Yenişehir/Diyarbakır/TÜRKİYE
erolkaplan6521@Hotmail.com

Derya KAPLAN

Şehit Öğretmen Elif Livan Ortaokulu Kayapınar/Diyarbakır/TÜRKİYE
deryakaplan881@gmail.com

Ömer KUTLU

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Silvan/Diyarbakır/TÜRKİYE
okutlu21@gmail.com

Yayın Bilgisi

Çalışma Türü: Araştırma makalesi

Geliş Tarihi: 24 Mart 2022

Kabul Tarihi: 01 Haziran 2022

Cilt-Sayı: 3(4)

Atıf

Kaplan, E., Kaplan, D. ve Utlu, Ö. (2022). Velilerin Covid-19 Salgını Sürecinde Eğitim Kurumlarının Öğrenci Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Alacakları Tedbirlere İlişkin Görüşleri, *Cihanşümül Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(4), s. 1-7.

Öz

Bu araştırma velilerin Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma ile ülkemizin eğitim kurumların ki eksikliklerin belirlenmesi ve giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması beklenmektedir. Böylece öğrencilerimizin, gelecek dönemlerde sağlıklı ve güvenli okul ortamında eğitim ve öğretime devam edebilmeleri ve sağlık açısından herhangi bir sorun yaşanmamasına olanak tanıyacaktır. Araştırmada olgu bilim deseni yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ili Bağlar ilçe sınırları içerisinde yer alan ilköğretim okullarında okuyan öğrenci velilerinden oluşmaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği ile ilköğretim okullarında okuyan 28 öğrenci velisinden elde edilmiştir. Veri toplama sürecinin detaylı bir şekilde anlatılmasıyla ve katılımcıların verdiği cevaplardan doğrudan alıntılar verilmek suretiyle geçerlik ve güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda velilerin çoğunluğu eğitim kurumlarında alınan tedbirlerin yetersiz olduğu konusunda birleştikleri görülmüştür. Katılımcılar okulun genel anlamda dezenfekte edilmediği, sınıfların kalabalık olduğu, maske kullanımına yeterli özen gösterilmediği, sınıfların düzenli bir şekilde temizlenmediği, hijyen malzemelerinin ve hijyen için çalışan personelin eksik olduğu ve kantinlerin gereken şekilde denetlenmediği gibi ifadeler ön plana çıkmıştır. Ayrıca velilerin tedbirlere yönelik önerileri alındı. Veliler hem kendilerinin hem de öğrencilerinin tedbirlere ilişkin bilgilendirmelerin yapılmasını beklediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Eğitim Kurumları, Sağlık ve Güvenlik, Veli.

Abstract

This research aims to determine the views of parents on the measures to be taken by educational institutions regarding student health and safety during the Covid-19 epidemic. With this study, it is expected that necessary measures will be taken to determine and eliminate the deficiencies in the educational institutions of our country. Thus, our students will be able to continue their education and training in a healthy and safe school environment in the future and will not experience any health problems. Phenomenological design method was used in the study. The research consists of parents of students studying in primary schools located within the borders of Bağlar district of Diyarbakır province in the 2020-2021 academic year. In this study, in which the qualitative research method was used, the data were obtained from the parents of 28 students studying in primary schools with the semi-structured and non-directive interview technique. It was tried to ensure validity and reliability by explaining the data collection process in detail and by giving direct quotations from the answers given by the participants.

As a result of the study, it was seen that the majority of the parents agreed that the measures taken in the education institutions were insufficient. The participants stated that the school was not disinfected in general, the classrooms were crowded, the use of masks was not taken care of, the classrooms were not cleaned regularly, the hygiene materials and personnel working for hygiene were missing, and the canteens were not properly inspected. In addition, parents' suggestions for precautions were taken. The parents stated that they expect both themselves and their students to be informed about the measures.

Keywords: COVID-19, Educational Instituti, Health and Safety, Parent

1. GİRİŞ

Koronavirüs (COVID-19) hastalığına neden olan virüs, ilk olarak 2019 yılının aralık ayında Çin'in Hubei eyaletinde yer alan Wuhan şehrinde ortaya çıkmıştır. Koronavirüs hastalığı ilk kez Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Şubat 2020'de resmi olarak tanımlanmıştır. Önce Çin geneline sonra da Dünya'ya yayılmış olan bu virüs, Mart 2020'de dört ay gibi kısa bir süreçte tüm dünyada etkisini sürdüren, ilk kez gelişmiş ülkelerin de içinde bulunduğu küresel bir sorun haline gelmiştir (Budak ve Korkmaz, 2020; Sağlık Bakanlığı, 2020; WHO, 2020; Wu, Chen ve Chan, 2020, 217). Pandemi dönemi tüm dünya için ekstrem bir durum oluşturmuştur. İnsanlar, pandemi sürecinde işlerini, sevdiklerini kaybetme korkusu yaşamakta, ailelerinden ve sevdiklerinden ayrı kalmaktadır. Bunun sonucunda insanlar, genel olarak endişelidir. Bu süreç, epey sürebilecek "yeni normal" olarak kabul edilmektedir (Allen, Rowan ve Singh, 2020).

COVID-19 salgını hem dünyada hem Türkiye'de artmaya devam etmektedir. Sağlık Bakanlığı resmi internet sayfasında günlük ve toplam vaka sayılarını güncel olarak yayınlamaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2021). Buna göre Türkiye'de ilk vakanın tespit edildiği 11 Mart 2020 tarihinden bu yana pandeminin seyrinin dalgalanarak devam ettiği ve etkisinin giderek azaldığı görülmektedir. İnsandan insana temas yoluyla ve havadaki damlacıklarla bulaşan COVID-19 virüsü ile etkili bir şekilde mücadele edebilmenin temel gerekliliklerinden biri ise sosyal izolasyondur (Dağcıoğlu ve Keskin, 2020; Eren, 2020; Sağlık Bakanlığı, 2020; Wu, Chen ve Chan, 2020). Aldemir ve Avşar'a (2020) göre devletler, pandemi döneminin getirdiği olumsuzluklardan en az zararlı çıkmak için iş sağlığı ve güvenliğinin bir gereği olarak vatandaşlarına gerekli tedbirleri almasını sağlamaktadır. COVID-19 pandemi sürecinde kişisel hijyen, sosyal mesafe ve maske kullanımı bir istek olmaktan çıkarak zorunluluk haline gelmiştir (Aldemir ve Avşar, 2020). Eğitim de pandemi sürecinden etkilenen alanlardan biridir. Bozkurt'un (2020) yaptığı araştırma COVID-19 pandemi sürecinin, eğitim sistemini doğrudan ve dolaylı olarak etkilediği sonucunu ortaya koymaktadır. Araştırmaya göre eğitimin her şartta devamlılığının sağlanması için ciddi değişikliklere ve tedbir planlarına gereksinim vardır.

Pandemi döneminde tüm alanlarda olduğu gibi eğitim kurumlarında da tedbir alma sürecine girmiştir. Okul, ileride toplumun etkin bir üyesi olacak olan genç nesillere hayat boyu ihtiyaç duyacakları sağlık, bilgi, beceri ve tutumların temellerini atmakla yükümlüdür (Gültekin, 2020). Okul bireyin sağlıklı ve mutlu yaşayabilmesi için temel becerilerin kazandırıldığı yerdir (Gültekin, 2007). Dolayısıyla bu araştırma Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin veli görüşleri incelenerek gelecek kuşaklara sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesi açısından önem arz etmektedir.

Bu nedenle, bu çalışmada Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin görüşleri incelenmiştir. Pandemi sürecinin güncel bir konu olması nedeniyle alan yazında pandeminin veliler açısından araştırıldığı çalışmalar sınırlıdır. Altunel ve Özoğul (2020) çalışmasında pandemi dönemini veliler açısından irdelemiş ve birtakım önerilerde bulunmuştur. Çalışmaya göre velilerin pandemi sürecinde eğitimdeki rolü artmış ve bu durum velilerde kaygıya neden olmuştur. Yine Özdoğan ve Berkant'ın (2020) çalışmasında COVID-19 pandemi sürecini eğitimin paydaşları açısından araştırmış ve veli görüşlerine yer vermiştir. Çalışma sonucunda eğitimin paydaşları açısından pandemi döneminde uzaktan eğitimin öğrenci sağlığı ve güvenliği açısından avantaj ve dezavantajlarının olduğu ortaya konulmuştur.

Pandemi sürecinin öğrenci sağlığı ve güvenliği açısından gelecekte nasıl bir boyuta taşınacağı henüz öngörülememektedir. Bu nedenle pandemi döneminde ilköğretimde okuyan

öğrenci velilerinin görüşlerine göre incelendiği bu araştırmadan elde edilen bulguların, pandemi döneminin devam etmesi halinde alınan ya da alınabilecek tedbirler açısından Türk eğitim sistemine ve alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmanın problem cümlesine uygun olarak oluşturulan alt problemler ise şu şekildedir:

1. İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?

2. İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının veliler ve ziyaretçiler açısından aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?

3. İlköğretim velileri, eğitim kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirler açısından nasıl değerlendirmektedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Araştırma velilerin Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin görüşlerini incelemeye yönelik nitel bir çalışmadır. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılacaktır. Olgubilim, olgu ile ilgili bilgiler elde etmek için bireylerin deneyimlerinden yararlanan bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 108).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Diyarbakır ili Bağlar ilçe sınırları içerisinde yer alan ilköğretim okullarında okuyan 30 öğrenci velilerinden oluşmaktadır. Tesadüfi yöntemle seçilmiş veliler gönüllülük esasına göre görüşme formu uygulanmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniği ile elde edilmiştir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 108). Araştırmada kullanılan görüşme soruları araştırmacı tarafından ilgili alan yazın taraması yapılarak hazırlanmış ve 3 alan uzmanı tarafından kapsam geçerliliği gözden geçirilmiş sorulardan oluşturulmuştur. Katılımcılar görüşme formlarına ilgili sorulara cevaplarını yazılı olarak bildirmişlerdir. Görüşmeler ortalama 20-25 dakika sürmüştür

Tablo.1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri

Değişkenler	N	Yüzde	
Cinsiyet	Erkek	18	64,0
	Kadın	10	36,0
Yaş	25-31	6	21,0
	32-45	12	42,0
	46 ve üstü	10	37,0
Öğrenim Durumunuz	İlkokul	11	38,5
	Lise	12	40,0
	Lisans	5	19,5

2.3. Verilerin Analizi

Veliler görüşme formlarına düşüncelerini yazılı olarak aktarmışlardır. Daha sonra bu formlar araştırmacı tarafından, olduğu gibi bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu formlar üzerinden gerekli kodlamalar yapılmıştır. Elde edilen bu verilerin analizinde ise betimsel analizi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırma verilerinin sunumunda katılımcılara verilen kodlardan yararlanılmış ve bazı görüşlerden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlar desteklenmiştir. Bu çalışmada kodların ve kategorilerin elde edildiği velilerin görüşlerinden bire bir alıntı yapılarak ‘geçerlilik’ sağlanmıştır. Veri seti okunarak anlamlı birimler bulunmuş, kodlamalar yapılmış ve geçici temalar oluşturulmuştur. Kodlama işlemi yapılırken ilgili literatür göz önünde bulundurulmuştur. Betimsel analizi ise 3 aşamada tamamlanmıştır. Birinci aşamada araştırma sorularından yola çıkılarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Araştırma sorularına göre veriler üç ana tema olarak düzenlenmesine karar verilmiştir. İkinci aşamada, bir önceki aşamada belirlenen ana temalara göre veriler okunup sınıflandırılmıştır. Üçüncü aşamada tema ve alt temalara göre veriler tanımlanmış ve gerekli alıntılarla ortaya çıkan bilgiler birbirleri ile ilişkilendirilerek sunulmuştur. Belirlenen kodlar daha sonra bu temalara göre düzenlenmiştir. Bu aşamadan sonra veriler tekrar bu tema ve kodlara göre düzenlenmiş ve kesinleştirilmiştir. Veri analizinin son aşamasında ise elde edilen bulgular açıklanmış, yorumlar ve sonuçlar sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

“İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirlere ilişkin kodların frekans dağılımı

Kod	f
1 Maske Yetersizliği (V1, V2, V3, V11, V15, V19, V22,V28)	8
2 Kişisel temizlik hastırtilmaması (V1, V19, V21,V28)	4
3 Dezenfekte kullanılması (V10, V113, V15,V19)	4
4 Sosyal mesafe ile ilgili dikkat edilmemesi (V2, V2, V4, V21,V29)	5
5 Personel yetersizliği (V2, V3, V5, V10, V13, V17, V24,V26)	8

Velilere “Eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular kodlanarak Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilköğretim velileri benzer ifadeler noktasında birleştikleri görülmüştür. “Eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna verilen örnek yanıtlar aşağıdaki gibidir:

Yardımcı personelin eldiven maske yetersiz. Sosyal mesafeyi koruyacak şekilde işlerini yürütmelerini isterim (V1).

Öğrencilere kişisel temizlik konusunda yeterli bilin verilmemekte (V9).

Okulda öğrenciler iç içe sosyal mesafe kurallarına dikkat edilmiyor

Gerekli tedbirleri almamakta (V12).

Maske kullanımını yok. Kantin, bahçe, koridor gibi alanlarda sosyal mesafeye uyulmamakta (V18).

Okulun dezenfekte edilmesi, öğrenci ve tüm okul çalışanlarının virüsün yayılması ve önlemleri hakkında bilgilendirilmesi, sosyal mesafeye dikkat edilmesi ve maske takılması gibi zorunlu önlemler alınması gerekir (V22)

“İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının veliler ve ziyaretçiler açısından aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. İlköğretim velilerinin, eğitim kurumlarının veliler ve ziyaretçiler açısından aldıkları tedbirlere ilişkin kodların frekans dağılımı

Kod	f
1 14 kuralın hatırlatılması (V1, V3, V5, V8, V9, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V27, V28)	17
2 Dezenfekte kullanılması (V7, V14, V17, V24,V28)	5
3 Sosyal mesafenin korunması (V2, V4, V15, V19, V25)	5
4 Maske takılması (V5, V7, V8, V11, V15, V20)	6
5 Ateş ölçer kullanılması (V19, V22,V28)	3

Velilere “Eğitim kurumlarının veliler ve ziyaretçiler açısından aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular kodlanarak Tablo 3’te sunulmuştur. Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilköğretim velileri yarısından fazlası “14 kuralın hatırlatılması” ifadesinde birleştikleri görülmüştür. “Eğitim kurumlarının veliler ve ziyaretçiler açısından aldıkları tedbirlere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna verilen örnek yanıtlar aşağıdaki gibidir:

Sosyal mesafeyi koruyan önlemler alınmakta (V2).

Okula gittiğimizde ateş ölçer ile okula alınmaktayız (V12).

Maskesiz okula alınmamakta (V14).

Okula gelen veliler dezenfekte edilmesi, velilerin virüsün yayılması ve önlemleri hakkında bilgilendirilmesi, sosyal mesafeye dikkat edilmesi ve maske takılması (V17).

Okul girişinde dezenfekte kullanılması (V19).

Eldiven siperlik vb.(V26).

Okul girişinde 14 kuralın hatırlatılması(V28).

“İlköğretim velileri, eğitim kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirler açısından nasıl değerlendirmektedir?” alt problemine ilişkin katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. İlköğretim velileri, eğitim kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirler ilişkin değerlendirmelere ait kodların frekans dağılımı

Kod	f
1 Maske kullanılması (V1, V4, V7, V14,V28)	9
2 Dezenfekte kullanılması (V8, V9, V112)	6
3 Sosyal mesafenin korunması (V4, V11, V17, V24,V28)	6

Velilerin Covid-19 Salgını Sürecinde Eğitim Kurumlarının Öğrenci Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Alacakları Tedbirlere İlişkin Görüşleri	
4 Temastan kaçınılması (V2, V3, V5, V17,V18)	4
5 Salgın hakkında bilgilendirme yapılması (V1, V2, V3, V4,V7, V10, V12, V14, V15, V16, V27).	1

Velilere “İlköğretim velileri, eğitim kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirler açısından nasıl değerlendirmektedir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular kodlanarak Tablo 4’te sunulmuştur. Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin tedbirlere ilişkin benzer değerlendirmelerde buldukları görülmüştür. “İlköğretim velileri, eğitim kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları tedbirler açısından nasıl değerlendirmektedir?” sorusuna verilen örnek yanıtlar aşağıdaki gibidir:

Maske takma konusunda sürekli uyarılar yapılmalıdır (V5).

Öncelikle okulda ve sınıfta yeterli temizlik yapılması, okul girişinde dezenfektan bulunması, maskesiz kimsenin okula alınmaması ve mümkünse tüm öğrencilerin sınıf girişinde sırasında ateş ölçerle ateşlerinin ölçülmesi gerektiğini düşünüyorum. (V12)

“Öğrenci velilerine salgın hakkında bilgilendirilme yapılmalıdır öğrencilerin özellikle okula girişinde ve çıkışında aynı anda hareket edilmemeli konusunda uyarılır yapılmalı ve okul içerisinde hijyen malzemeleri bulundurulması gerekir (V19)

Temaslı öğrencilerin velileri bilgilendirilmelidir (V22).

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada velilerin Covid-19 salgını sürecinde eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirlere ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre veliler alınan tedbirleri yetersiz bulmuşlardır. Buna göre ebeveynlerin tedbirler konusunda ki görüşlerinde paralellik göstermektedir. Görüşme sonucunda elde edilen bulgulara göre katılımcı öğretmenler okul içerisinde kalan tüm kısımlarını belirli periyotlarla dezenfekte etmek, okul bahçesinde yapılacak törenleri en aza indirmek zorunlu yapılacak törenlerle ilgili olarak aralıklı sosyal mesafeli törenler yapmak, teknolojik unsurlardan faydalanarak gerekli salgın hakkında bilgi edinmek, okul kantini ile ilgili çalışanın azami miktarda tedbir almasını ve maske vs. koruyucu önlemler alınması gibi ifadelere rastlanmaktadır. Aynı zamanda ateş ölçer ve benzeri ek önlemler, kişisel temizlik ve ek koruyucu önlemler ile görünür şekilde önlemler alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, birbirine benzer sonuçlar elde edilmiştir. Akın (2014) tarafından yapılan benzer bir çalışmada iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği bakımından alınacak diğer tedbirler düzenli olarak çalışma ortamının, çalışma ekipmanlarının, yatakhane, tuvalet, servisler, asansörler gibi ortak kullanım alanlarının dezenfekte edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. İnci Kuzu’nun (2020) yaptığı çalışma da pandemi dönemiyle ilgili okulun öğrencilere yönelik gerekli tedbirleri alma konusunda yetersiz kaldığını ifade etmiştir. Altunel ve Özoğul’a (2020) göre eğitim sürecindeki rolleri artan veliler daha önce karşı karşıya gelmedikleri bu durumu yönetirken kaygılanmaktadır. Velilerin yaşadığı bu problemler kontrol edilebildiği ve çocuklara yansıtılmadığı sürece oldukça normaldir. Araştırma bulgularına göre eğitim kurumlarının öğrenci sağlığı ve güvenliği konusunda alacakları tedbirler “okulda virüsten korunma yollarını (Maske-mesafe-hijyen), yetersiz olduğunu ve bu yetersizliğin acil giderilmesi” gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu noktada velilerin tutumları ve açıklamaları çok önemlidir. Dai ve Erkoç’un (2020) yaptığı çalışmanın sonucuna göre anne-babaların okullarda alınan tedbirler hakkında yeterli bilgi sahibi değillerdir. Bu durum velilerin da kaygı düzeyini artırmaktadır. İlgili alan yazında, çocukların sağlık durumlarının ebeveynlerin kaygı düzeyleri (Yalçın, Dai ve Erkoç, 2020) yakından ilişkili olduğu sıklıkla vurgulanmaktadır.

Araştırmanın bulguları doğrultusunda uygulamacılara ve araştırmacılara yönelik öneriler sunulmaktadır. Veliler öğrenci sağlığı ve güvenliği ile ilgili bilgilendirilmelidir. Özellikle köy ve kasabalardaki okulların öğrenci sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileşmesine yönelik desteklenmesi önerilmektedir. Okullarda öğrenci sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirilmesine yönelik farklı değişkenlerin incelendiği nicel çalışmalar ile bölgesel ve yerleşim yerine göre oluşan farklılıkların nedenlerini araştıran nitel çalışmalar araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akın, L. (2014). “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun İş Veren Hukuki Sorumluluğuna Etkisi”, MÜHFD, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan, Cilt 20, Sayı 1, 2014, s. 657-673.
- Aldemir, C. ve Avşar, M. N. (2020). Pandemi döneminde dijital vatandaşlık uygulamaları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(5), 148-169.
- Allen, J., Rowan, L., & Singh, P. (2020). Teaching and teacher education in the time of COVID-19. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 48(3), 233-236.
- Altunel, M. ve Özoğul, E. T. (2020). 5 soru: Koronavirüs salgınında veliler. <https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-salgininda-veliler/> adresinden erişilmiştir.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Budak, F. ve Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 Pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, 1, 62-79.
- Dağcıoğlu, B. F. ve Keskin, A. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde Türkiye, Avrupa ve Amerika verilerinin karşılaştırılması: kesitsel bir çalışma. *Ankara Med J*, 2, 360-369.
- Eren, E. (2020). Yeni tip koronavirüs’ün Türk eğitim politikaları uygulamalarına etkisi: milli eğitim bakanlığının ve yükseköğretim kurulunun yeni düzenlemeleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 29, 1-10.
- Gültekin, M. (2007). Dünyada ve Türkiye’de ilköğretimdeki yönelimler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 477-502.
- Gültekin, M. (2020). Cumhuriyet dönemi ilköğretim programları. Ankara: Pegem Akademi.
- İnci Kuzu, Ç. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde uygulanan ilköğretim uzaktan eğitim programı (EBA TV) ile ilgili veli görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 505-527.
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Sağlık Bakanlığı. (2020). COVID-19 Bilgilendirme Platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- WHO. (2020). Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. World Health Organization. Retrieved form <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus2019>.
- Wu, Y. C., Chen, C. S., & Chan, Y. J. (2020). The outbreak of COVID-19: An overview. *Journal of Chinese Medical Association*, 83(3), 217-220.
- Yalçın, H., Dai, H., ve Erkoç, E. (2020). Ebeveynlerin virüs salgınına ilişkin duygu durumları ve çocuklara etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(9), 128-142.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.